

Helle Thorning-Schmidts ordførertale Folketingets åbningsdebat den 8. oktober 2009

(det talte ord gælder)

Da jeg skulle kommentere statsministerens redegørelse i tirsdags, havde jeg den uvante fornøjelse at rose statsministeren.

I et sjældent anfald af klarsyn erkendte han, at Danmark står overfor enorme udfordringer. Det er en selvransagelse, der må have trængt sig på over længere tid. Nu kom den ud. Og det var en befrielse. For os. Og formentligt også for statsministeren selv.

For dansk økonomi er ikke længere bomstærk.

Ledigheden er ikke længere rekordlav.

Den krisepolitik, der er ført indtil nu, har slået fejl.

Regeringen har haft en slap holdning til bankernes udskejelser.

Danmark taber konkurrenceevne.

Færre tager en ungdomsuddannelse.

Kommunerne er tvunget til at skære i velfærden.

Bandekrig og hård ungdomskriminalitet er problemer, som skaber stadig større utryghed.

Punkt for punkt opridsede statsministeren udfordringerne. Og det skal han have tak for. For i dag står det helt klart, at befolkningen har fået et tydeligt valg.

Mellem at dreje længere til højre sammen med statsministeren og Dansk Folkeparti – eller bevæge sig fremad sammen med Socialdemokraterne.

Lad os starte med den økonomiske politik. Krisen og den stigende ledighed.

Her er situationen alvorlig. Og selvom statsministeren taler om de ledige, kan jeg blive bekymret for, om det virkelig er gået op for regeringen, hvor vanskelig situationen er. Jeg taler af erfaring. For det tog lang tid at få regeringen til at forstå, at Danmark overhovedet var i krise.

Jeg blev kaldt dybt uansvarlig, da jeg som den første politiker i Danmark pegede på, at vi ville komme til at mangle arbejdspladser – ikke arbejdskraft – i de kommende år.

Mine forslag blev kaldt nordkoreanske, da jeg sagde, at vi måtte redde bankerne fra at kollapse, og til gengæld gribe håndfast ind mod den grådighed, der har skabt krisen. Blandt andet med et loft over direktørlønningerne i de banker, der fik statsstøtte. Et forslag som kunne gennemføres i USA og Tyskland. Men ikke Danmark.

Men det er fortid. Nu handler det om løsninger. Om vejen ud af krisen. I en situation hvor Danmark hænger fast, mens andre lande langsomt rykker fremad. Simplethen fordi vi har ført den forkerte politik.

Nu har vi to muligheder. To veje. Og regeringen har valgt.

Selvom udsigterne hele tiden forværres, og prognoserne gang på gang skal revideres, så står regeringen fast. Den vil for enhver pris undgå store offentlige vækstinvesteringer. Uanset realiteterne.

For som de konservatives politiske ordfører sagde forleden: ”*Man kan rent faktisk også få en overophedning af økonomien i en krisetid*”.

Man skal med andre ord passe på, at folk ikke får for mange jobs at vælge i mellem. Så er det sundere for dansk økonomi med lidt arbejdsløshed.

Socialdemokraterne vil en anden vej. Vi ved, hvad ledigheden koster. Med 200.000 arbejdsløse vil mange ende i langtidsledighed, hvilket i sig selv vil forringe den langsigtede holdbarhed i dansk økonomi.

Det er derfor, vi ønsker at bremse stigningen i arbejdsløsheden ved at fremrykke offentlige investeringer. Det handler ikke om at ansætte flere i den offentlige sektor. Det handler ikke om at løfte de offentlige udgifter varigt. Men om at skabe arbejdspladser i den private sektor.

Det vil være godt for den enkelte, men det vil også være godt for Danmark. Og det vil være det bedste, vi kan gøre for at undgå, at ledigheden og dermed gælden bider sig fast.

Det er nu, vi skal udnytte den ledige kapacitet i dansk økonomi til at reovere skoler, udbygge den kollektive trafik, komme foran i udbygning af grøn energi og give muligheder for uddannelse til dem, der mangler uddannelse. Investeringer der skaber jobs, og fremskridt vi vil have glæde af mange år fremover.

En anden væsentlig udfordring handler om uddannelse.

Igen har vi to muligheder. Regeringen vil gå langt til højre. Deres løsning er at straffe forældrene til de børn og unge mellem 15 og 17 år, der forlader deres uddannelse, eller slet ikke kommer i gang. De skal trækkes i børnechecken.

Forslaget viser, at regeringen ikke har forstået årsagerne til, at de unge ikke tager en uddannelse. Det er nemlig ikke, fordi de ikke gider. Ofte er det, fordi de ikke kan. Fordi de hverken har de rette sociale eller faglige kompetencer. Og svigtet er ofte sket, når børnene er helt små.

Og hvad vil regeringen med folkeskolen? Jo den vil lave et såkaldt 360 graders tjek. Det er jo altid godt.

Men der er vel grund til at minde regeringen om den meget simple kendsgerning, at hvis man bliver med at dreje rundt om sig selv, så bliver man på et tidspunkt rundtosset. Og efter 8 år med VKO

flertal kan man være bange for, at det er tilfældet, når det gælder regeringens forhold til folkeskolen.

Socialdemokraterne vil ikke dreje rundt om os selv. Vi vil gå fremad. Vi er parate til at gøre ungdomsuddannelserne obligatoriske, men ambitionen må være at gøre børnene så dygtige og motiverede, at de kan tage en ungdomsuddannelse.

Vi vil investere i vores børn. I moderne undervisningsmaterialer. I moderne skoler. I at give lærerne den rigtige uddannelse. I at hjælpe de børn, der har det lidt svært - så tidligt som muligt.

Vi ved, at det ikke bliver gratis. Og derfor vil vi investere 2 milliarder kroner i folkeskolen. Om året.

En tredje stor samfundsudfordring handler om kriminalitet. Noget af det bedste ved Danmark er, at vi kan færdes trygt og frit. Vi vil ikke have vold og utryghed i vores gader.

Desværre må man konstatere, at efter 8 år med regeringen og Dansk Folkeparti, så bliver der skudt som aldrig før i vores byer. Volden er blevet grovere. Banderne er blevet mere brutale.

Regeringens svar er mere af alt det, som ikke har virket. Mest fatalt og vel egentligt et udtryk for afmagt, er forslaget om at sænke den kriminelle lavalder til 14 år.

Fatalt, fordi en nedsættelse af lavalderen ifølge regeringens egen Ungdomskommission kan føre til mere kriminalitet og flere ofre.

Og afmagt, fordi det er så tydeligt, at regeringen bliver drevet rundt i manegen af Dansk Folkeparti. I år skal lavalderen sænkes til 14 år. Men hvad med næste år?

Lad det stå helt klart. Socialdemokraterne siger nej til at sænke den kriminelle lavalder. Vi vil ikke sende 8. klasses børn i fængsel. Vi tror, det vil skabe flere afstumpede forbrydere.

Tiden er kommet til at tænke nyt i vores retspolitik.

Vi skal have konsekvens og sociale sanktioner. Når helt unge lever i gråzonen mellem et børneliv og et forbryderliv, skal politiet og de sociale myndigheder banke på døren. Og om nødvendigt selv åbne den. Vi skal vedstå os vores ansvar som samfund. Også når det bliver svært.

Derfor skal vi i fællesskab være parate til at opdrage de børn, der overlades til sig selv og til banderne.

En fjerde helt central udfordring handler om sundhed. Efter 8 år med VKO-flertal er danskernes middellevetid stadig væsentligt kortere end i vores nabolande.

Vi har ikke det sundhedsvæsen, vi med rette forventer og fortjener. En af grundene er, at regeringen konsekvent har sagt ét, men gjort noget andet.

Man har med statsministeren i spidsen sagt, man ønskede fair og fri konkurrence mellem det offentlige og det private sundhedsvæsen – og fint med mig – men man har i realiteten forgyldt de private hospitaler med skatteborgernes penge. Hvad også Rigsrevisionen har vist.

I valgkampen lovede regeringen vælgerne, at man ville investere 80-90 milliarder kroner i nye hospitaler. Nu viser det sig, at de flotte løfter er blevet til 40 milliarder. Altså et massivt vælgerbedrag.

Men det danske sundhedsvæsen har brug for en reel økonomisk saltvandsindsprøjtning. Derfor vil Socialdemokraterne og SF investere 5 milliarder kroner om året i vores hospitaler og i forebyggelse. På bedre kræftbehandling. På bedre forhold for vores psykiatriske patienter. På at sikre, at der ikke skal ligge patienter på gangene. På at give alle et sundhedstjek, når de bliver 45 år.

Pengene kommer som en del af en moderne og ærlig afgiftspolitik, hvor alle må bidrage lidt. Det skal være dyrere at leve usundt. Og lettere at blive sund.

Det kommende Folketingsår bliver afgørende for Danmark og vores økonomi. På et år har vi oplevet et velstandstab på over 80 milliarder kroner. Vi har oplevet, at arbejdsløsheden er fordoblet. Familier i hele landet er ramt. Endnu flere vil blive det.

Jeg roste statsministeren for at erkende, at der er problemer i Danmark. Men må også efter hans tale konstatere, at statsministeren ikke har de rigtige løsninger til at løse de udfordringer, vi står overfor.

Jeg er ikke i tvivl. Statsministeren er ikke den rette til at føre Danmark ud af krisen.

Danmark har brug for en regering, som bliver drevet af optimisme og lyst til at forandre, og ikke af frygt for Pia Kjærsgaard.

Danmark har brug for en offensiv vækstpolitik. Danmark har brug for moderne løsninger.

Danmark skal ikke dreje til højre.

Danmark skal igen gå fremad.